

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Датум и орган који је именовео комисију 7. март 2018, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Корнелија Ичин, редовни професор, Руска књижевност, 15. 7. 2009, Филолошки факултет Универзитета у Београду</p> <p>2. Др Петар Бојанић, научни саветник, Филозофија, 25. 9. 2013, Институт за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду</p> <p>3. Др Јасмина Војводић, редовни професор, Руска књижевност, 12. 12. 2017, Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Ненад (Ђорђе) Благојевић</p> <p>2. Датум рођења, општина, република: 9. 1. 1986, Лесковац, Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив мастер рада: 17.1.2012, Филолошки факултет Универзитета у Београду. „Фантастика браће Стругацки у речи и слици: на материјалу повести „Пикник на Обочине“ и филма „Сталкер“.</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Руска књижевност.</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Исток и Запад у стваралаштву Виктора Пељевина
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација мср Ненада Благојевића представља књижевнотеоријско истраживање поезике Виктора Пељевина, истакнутог представника савремене руске књижевности и руског књижевног постмодернизма. Докторска дисертација Ненада Благојевића написана је на 280 компјутерски штампаних страница на српском језику, и састоји се од следећих поглавља: <i>Увод</i> (1-19), са потпоглављима „Опште карактеристике

књижевног постмодернизма и место руског књижевног постмодернизма“ (1-14) и „Укратко о историји концепције Исток – Запад у руској филозофији“ (14-19); *Основни биографски подаци о писцу и одзив критике о његовом стваралаштву* (19-30); *Метафизика постсовјетског живота у светлу стваралаштва В. Пељевина: феномени 90-х година* (30-259), са потпоглављима „Пељевин као духовни учитељ нових генерација: о роману „Чапајев и Празнина““ (32-119), „Утицај средстава масовног информисања на перцепцију савременог света: о роману „Генерација П““ (119-217) и „Повести и приче Виктора Пељевина кроз призму дихотомије Исток – Запад“ (217-259); *Закључак* (259-269). На крају дисертације је приложен списак коришћене литературе који садржи 192 библиографске јединице.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Кликните да бисте почели унос текста.

У уводном поглављу дисертације Ненад Благојевић образлаже могућност анализе концепта Исток – Запад на материјалу постмодернистичких текстова, осврћући се најпре на основне принципе и постулате тог савременог књижевног поступка. Разматрање општих карактеристика постмодернизма условљено је потребом да се укаже на специфичан однос према тексту и језику који суштински утиче на разумевање дела савремене књижевности, нарочито на синтагматском и интертекстуалном плану. У том смислу аутор се позива на значајне радове из области филозофије, језика, текста, науке о књижевности итд., чији су аутори Л. Витгенштејн, Р. Барт, М. Лотман, Ж. Делез, Ж. Лакан, В. Руднев и др. У наставку се даје кратак преглед историје питања Исток – Запад у руској филозофији и књижевности, уз указивање на радове Хегела, Берђајева, Соловјова, Данилевског и др.

У делу рада посвећеном биографским подацима о писцу и доживљају његовог стваралаштва код критике Ненад Благојевић описује основни правац развоја стваралаштва Виктора Пељевина и бројне контроверзе које су пратиле рецепцију његових дела. Главни акценат овог дела анализе посвећен је разматрању специфичног става који писац заузима према публици, а који се најпрецизније може дефинисати постмодернистичким термином шизоанализа. Као фактори који су у највећој мери утицали на формирање овакве поетике писца препознају се традиције руске авангарде и потоњих књижевноуметничких правца који настају на њеном наслеђу, затим утицај магијског реализма Карлоса Кастанеде и одређених елемената фантастике. Посебну пажњу аутор удељује поларизованим ставовима књижевне критике о стваралаштву Пељевина, који се у дисертацији доводе у везу са поменутом методом шизоанализе.

Основни део дисертације Ненада Благојевића носи наслов „Метафизика постсовјетског живота у светлу стваралаштва В. Пељевина: феномени 90-х година“ и структурно је организован у три потпоглавља. Аутор образлаже ограничење анализе на стваралаштво писца у 90-м годинама тиме што је тема располоућености између Истока и Запада у колективној свести и идентитету руског друштва најконкретније обрађена управо у Пељевиновим делима која настају у овом периоду. Сходно таквој организацији истраживања, прво потпоглавље је посвећено анализи романа „Чапајев и Празнина“, друго потпоглавље анализи романа „Generation „П“, док се у трећем потпоглављу аутор бавио проучавањем оних повести и прича из зборника „Плави фењер“ и „Жута стрела“, у којима се писац дотицао разматране теме. Анализа наведених књижевних дела у дисертацији Н.Благојевића се не ограничава указивањем на мотиве које руску културу повезују са цивилизацијским наслеђем Истока и Запада, већ се у у оквиру анализе разматра и шири аспект поетике В. Пељевина, који разоткрива неке од основних стваралачких поступака писца, попут пастиша, неомитологизма, дијалога са хаосом, интертекстуалних референци итд. Овакав приступ текстовима образлаже се веома сложеним приповедачким стилем писца који

тежи вишезначности, плурализму мишљења, деидологизацији и релативизацији истине, као одразу основних вредносних принципа савременог друштва. По мишљењу Ненада Благојевића, управо на примеру приказивања ових вредносних принципа писцу полази за руком да уздигне тему располућености руског идентитета између Истока и Запада на метафизички ниво.

У Закључку аутор даје синтезу свих анализираних аспеката Пељевинове поетике на примеру разматраних дела, са посебним освртом на концепте Истока и Запада. Дефинишући ове појмове у текстовима писца као метафизичке одреднице са изразитим метафоричким значењем, Ненад Благојевић закључује да је Виктор Пељевин у њима закодирао изразито богато синтагматско поље чији је основни задатак да опише свест руског човека 90-х година XX века. Аутор указује да је основни циљ писца да опише процесе који се одвијају у свести руског човека у време распада идеологија и замене једног система вредности другим, што изазива широк спектар психолошких процеса који битно утичу на промену начина на који личност доживљава свет. Управо ове метаморфозе вредносних система стварају услове за погранични карактер приповедања у Пељевиновим делима, под којим се подразумева стално одржавање читаоца у стању несигурности око правилног схватања реалног и фиктивног, истинитог и лажног, материјалног и духовног, итд. Тако сви идеолошки, филозофски и религиозни системи које Пељевин разматра у својим делима попримају карактер производа људског ума који је подложен широком спектру различитих утицаја.

Коришћена литература у дисертацији Н. Благојевића одражава тематику истраживања, и појашњава контекст оригиналних Пељевинових текстова.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

1. Фантастика и „фэнтази“ у руској књижевности. // *Наука и свет*. Ниш: Издавачки центар Филозофског факултета, 2013, стр. 356-370.
2. Јавно мњење као производ мас-медија (о улози средстава јавног информисања у делима Виктора Пељевина) // *Државност, демократизација и култура мира*. Тематски зборник радова са четвртог међународног научног скупа Наука и савремени универзитет. Том 2. 2014. Ниш: Филозофски факултет, стр. 313-323.
3. Роль Первой мировой войны в становлении русского кинематографического авангарда. // *Русский авангард и война*. Белград: Из-во филолошког факултета у Белграду, 2014, стр. 355-367.
4. Немоћ разочараног учитеља (о рецепцији последњег романа Бориса Натановича Стругацког). // *Савремене парадигме у науци и научној фантастици*. Ниш: Издавачки центар Филозофског факултета, 2014, стр. 279-289.
5. Један изгубљени филм о једном изгубљеном царству // *Часопис Руски архив (1928-1937) и култура руске емиграције у Краљевини СХС/Југославији*: зборник радова. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2015, стр. 543-562.
6. Четыре жизни Василия Ивановича Чапаева: об одном мифотворческом феномене Гражданской войны в России 1917-1923гг., *Зборник Матице српске за славистику*, 93, 2018 (рад прихваћен за штампу).

уз
напомену:

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултат рада Ненада Благојевића представља књижевноаналитичку студију главних стваралачких концепција Виктора Пељевина, реализован на примеру најзначајнијих књижевних дела писца. У свом раду Ненад Благојевић долази до следећих закључака: 1) Интересујући се пре свега за питање људске свести и њеног односа према реалности, Пељевин ствара своја дела као својеврсну анализу колективног несвесног руског друштва крајем XX века; 2) Коришћење идеолошких, филозофских и религиозних мотива у Пељевиновим делима истргнуто је из културног контекста и користи се као знак без значења које писац по својој потреби преосмишљава, повезује са другим контекстима и тако користи, што представља залог не само комичног у његовим делима, већ и указивање на неомитолошку функцију језика, карактеристичну за епоху постмодернизма; 3) Један од најважнијих циљева Пељевинове поетике је изазивање стања „пограничности“ код читалачке публике, под којим се подразумева осећај несигурности по питању правилног доживљаја реалног и фиктивног у делима, односно стално балансирање на граници између две крајности, чиме писац и на структурном и на идејном плану гради своју идејну позицију неприхватања бинарних опозиција као основе људског идентитета; 4) Приказ Истока и Запада у Пељевиновим делима поприма наглашено пародирани и готово фантазмагорични облик, у првом реду зато што се они приказују као објекти људског ума, а не као емпиријске појаве; 5) Приказивање источних и западних елемената културе, филозофије и традиције даје се у кључу узајамно искључивих система вредности који један други поништавају, те супротстављање ових процеса у Пељевиновим делима води ка губитку свих делића идентитета појединачне људске свести, до потпуне деидологизације, односно до онога што писац описује под појмом Празнине; 6) Као централни мотив за Пељевиново стваралаштво, Празнина описује стање крајњег исхода психолошких процеса који се одвијају у свести његових јунака, и који карактерише стање губитка сопственог идентитета, распада „Ја“ осећања, излазак из оквира субјектно-објектне поделе света и његовог доживљаја по моделу бинарних опозиција; 7) Иако Пељевинова Празнина подсећа на источњачко религиозно-филозофско учење зен, заправо је то лична пишчева концепција која има врло мало веза са религијом, и више представља начин на који писац описује једино решење за унутрашњи конфликт који је настао у руском друштву током 90-х година, конфликт растрзаности између наслеђа совјетског идеолошког система и надолазећег потрошачког друштва.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА НАПОМЕНА: Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Мр Ненад Благојевић је својим темељним истраживањем књижевног дела Виктора Пељевина показао да поседује не само изузетну способност за анализу књижевног текста, већ и разумевање принципа постмодернистичке поетике, засноване на промишљањима о различитим нивоима постојања реалности, свести, историје, стваралаштва. Анализом Истока и Запада у делу Виктора Пељевина Ненад Благојевић је демонстрирао одлично познавање постмодернистичке књижевнотеоријске мисли, историозофских промишљања руских филозофа, источњачких духовних учења, али исто тако и познавање руске класичне, авангардне и савремене књижевности, скојима Пељевин ступа у дијалог. Истраживање филозофских и историозофских аспеката Истока и Запада, круцијелних за читаву руску културу, свакако ће наићи за велико интересовање у научној јавности која се интересује било за стваралаштво Виктора Пељевина, било за руски постмодернизам. Реч је о првој научној монографији посвећеној Виктору Пељевину, те ће она бити незаобилазно научно штиво будућим истраживачима књижевног опуса Виктора Пељевина и руског постмодернизма.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу свега наведеног комисија позитивно оцењује докторску дисертацију **мср Ненада Благојевића „Исток и Запад у стваралаштву Виктора Пељевина“** и предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да извештај прихвати и упути га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и да мср Ненада Благојевића позове на усмену одбрану дисертације пред истом комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Корнелија Ичин, ред. проф.
2. Др Петар Бојанић, научни саветник
3. Др Јасмина Војводић, ред. проф.